

[Elmqvist.]

blive stemplet som udansk i Dag næsten er værre end at blive stemplet for en hvilken som helst Forbrydelse — saaledes tror jeg, at den store Del af det danske Folk ser paa det. Der kan i Virkeligheden ikke hælde en noget værre i Dag end at faa Stempel paa sig for at have været udansk.

Det gælder derfor her, som det gjaldt ved det Straffelovstillæg, vi for nylig har vedtaget, at strengt skal der fares frem mod dem, der ikke har vist sig i Besiddelse af naturlig national Sundhed under vort Folks Trængselstid, men Stregheden skal altid udøves med den højeste Retfærdighed sat i Højsædet. Derom tror jeg vi alle er enige; vi er enige om, at dertil forpligter vor Kultur os, og dertil forpligter den Foragt, vi nærer over for de Metoder, som vore Voldsmænd har anvendt i disse Aar i vort Land.

Jeg har omtalt, at Vanskeligheden bliver i mange Tilfælde paa en fuldt ud retfærdig Maade at afgøre, om de Brist er til Stede, som maa medføre, at den paagældende Tjenestemand maa føle Konsekvensen af sin Optræden, det være sig den mindre, som kan bestaa i Forflyttelse eller en af de andre Foranstaltninger, det være sig den haarde Konsekvens, som bestaar i Afskedigelse, ja, i visse Tilfælde endog Afskedigelse med Tab af Pension. Jeg vil gaa ud fra, at disse sidste Tilfælde, hvor der bliver Tale om Afskedigelse med Fortabelse af Pension, ikke vil være vanskelige at udfinde. Jeg gaar nemlig ud fra, at en saa haard Straf — og det bliver selvfølgelig en Straf af allerhaardeste Karakter — som Afskedigelse uden Pension kun vil blive idømt, naar der foreligger en saa unational, en saa udansk og en saa utilgivelig Optræden og en saadan Konstatering af manglende dansk Sindelag, at der ingen Tvivl kan være om den paagældende Handlinges Forkastelighed og om, at den har været absolut nationalt uværdig.

Men i mange andre Tilfælde, hvor Forholdet ikke er saa klart, vil Vanskeligheden ved at naa den absolutte Retfærdighed sikkert blive meget stor. Vi maa nemlig gøre os klart, at bortset fra de Tilfælde, som nævnes under § 1, Stk. 1, Pkt. 1, og som omhandler dette at have været Medlem af et nazistisk Parti eller anden lignende Sammenslutning eller af en Organisation, som mod Landets Interesser har samarbejdet med den tyske Besættelsesmagt, og bortset fra Tilfælde, hvor der, som jeg sagde før, ikke er Tvivl om en absolut

uværdig national Optræden, vil de andre Forhold, som er nævnt i Lovforslaget, ofte være vanskelige at analysere og bestemme helt til Bunds. Der nævnes foruden Medlemsskab og uværdig national Optræden Hjælp til Besættelsesmagten ud over, hvad vedkommendes Tjenestepligt paalagde ham, eller Samkvem med Medlemmer af Besættelsesmagten eller denne tilknyttede Organer i et Omfang, som var uden for det nødvendige. Naar det skal afgøres, om en Tjenestemand har gjort sig skyldig i saadanne Handlinger, vil det ofte ikke være nok alene at se paa Handlingen; der maa ogsaa i allerhøjeste Grad ses paa Motivet, som laa bag ved Handlingen, ja, jeg vil tro, at i mange Tilfælde maa Motivet blive det afgørende. Der er nemlig to Forhold her, som jeg synes særlig maa tages i Betragtning. Det ene er, at det i disse 5 Aar absolut ikke har været nemt at være dansk Tjenestemand, det har ofte været en meget vanskelig Opgave, og jeg synes, vore Tjenestemænd fortjener Tak for, at de i det store og hele har løst denne Opgave saa smukt, som Tilfældet er. Dette gælder ikke mindst vore Departementschefer, til hvem hele Administrationen blev overladt efter den 29. August 1943, men ogsaa i det store og hele alle vore Tjenestemænd gennem alle Grader. Derfor var jeg ogsaa glad ved, at den højtærede Finansminister saa bestemt og kategorisk afviste en uheldig Bemærkning af en Taler i det andet høje Ting angaaende enkelte af vore højeste Tjenestemænd.

Det er det ene, der maa tages i Betragtning. Det andet, der maa tages i Betragtning, er dette, at det er absolut nødvendigt, at de Handlinger, som eventuelt kan bebrejdes en Tjenestemand, ikke bedømmes set med de Brillen, vi alle i Dag har paa, de Brillen, hvorigennem vi alle i Dag saa klart og tydeligt — ja, man kunde næsten sige indtil det irriterende klart — ser, hvorledes man i enhver Situation skulde have optraadt igennem disse Aar, men at disse Handlinger bedømmes set igennem de Brillen, der var brugbare netop paa det Tidspunkt, da Handlingen blev begaaet. Med andre Ord, det gælder om, hvad der er saa uhyre vigtigt, at de Handlinger og den Optræden, der skal bedømmes, bliver maalt med den Alen, der var gældende paa det paagældende Tidspunkt, ellers opnaar vi ikke den fulde Retfærdighed ved Bedømmelsen af disse Handlinger. Jeg vil gerne spørge den højtærede Finansminister, om han ikke er enig med mig i disse Betragtninger. Jeg synes, det har